אימא ואחר כך לקח ואמר לקח מוסיף

ומביא חובתו מאי ניהו דפריק ליה וְהֹא

אין פדיון לעוף אמר רב פפא כגון שלקח

פרידה אחת אי עולה זבן מוסיף ומביא

חובתו מדמי חמאתו והאי עולה אזלא לנדבה

אי חטאת זבן אין מוסיף ומביא חובתו

מדמי עולתו והאי חמאת אזלא למיתה גופא

א"ר אלעזר א"ר הושעיא מטמא מקדש עשיר

והביא קרבן עני לא יצא ורבי חגא א"ר

הושעיא יצא מיתיבי שמצורע עני שהביא

קרבן עשיר יצא עשיר שהביא קרבן עני

לא יצא שאני התם דכתיב יואת אי הכי

רישא נמי הא רבי רחמנא תורת והתניא

תורת לרבות מצורע עני שהביא קרבן עשיר

יכול אפילו עשיר שהביא קרבן עני ת"ל

זאת ונילף מינה מיעט רחמנא יואם דל הוא:

בותניי בקשר לשון של זהורית בראש שעיר

המשתלח העמידו כנגד בית שילוחו

ולנשחט כנגד בית שחיטתו בא לו אצל

פרו שניה וסומך שתי ידיו עליו יומתודה

וכך היה אומר אנא השם י (חמאתי עויתי

ופשעתי) לפניך אני וביתי ובני אהרן עם

קדושר אנא השם כפר נא לעונות ולפשעים

ולחמאים שעויתי ושפשעתי ושחמאתי

לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך

ככתוב בתורת משה עבדך נכי ביום הזה

יכפר עליכם למהר אתכם מכל חמאתיכם

לפני ה' תמהרו והן עונין אחריו ברוך שם

כבוד מלכותו לעולם ועד: גמ" איבעיא

להו ולנשחם אקשירה קאי או אהעמדה

קאי ת"ש דתני רב יוסף קשר לשון של

זהורית בראש שעיר המשתלח והעמידו

כנגד בית שילוחו ולנשחט כנגד בית

שחיטתו שלא יתערב זה בזה ולא יתערב

באחרים אי אמרת בשלמא אקשירה קאי

שפיר אלא אי אמרת אהעמדה קאי נהי

דבחבריה לא מיערב דהאי קטיר ביה והאי

לא קטיר ביה באחריני מיהת מיערב אלא

א מיי׳ פ״ה מהל׳ פסולי

המוקדשין הלכה י: יב ב מיי' פ"ד מהלכות עצודת יוה"כ הל' א

נופ"ג הל' ד]: "ג ג מיי׳ פ"ג מהלכות פרה"

הלכה ב:

רבינו חננאל

לא תימא ואחר כך אמר אלא

אימא ואחר כך לקח. כלומר, קנה אחד, אם מדמי העולה

קנאו ונשארו דמי החטאת, מוסיף על אילו המעות וקונה כשבה או שעירה. ואם

בדמי החטאת קנה, זה העוף

הוהוה לחמאת אזלא למיחה.

ובדמי העולה קונה מהן עולה נדבה. גופא אמר רבי

אלעזר א״ר אושעיא מטמא

אלעוו איין אושעיא מטמא מקדש עשיר והביא קרבן עני לא יצא ור' חגא א"ר

יאשיה יצא. מיתיבי מצורע עני שהביא קרבן עשיר יצא

. ועשיר שהביא קרבן עני לא יצא תיובתא לר' חגא.

ואת תהיה. כלומר, זאת כמו

שהוא עכשיו אם הוא עשיר

שהוא עכשיו אם הוא עכשיר לא יביא קרבן עני, [אלא] כשכתוב לא תוסיף ולא תגרע. ואקשינן אי הכי רישא נמי והוא עני שהביא קרבן עשיר אמאי יצא, קרי ביה שהוא עני אלא לא ערי ביה

. זאת תהיה ועכשיו עני הוא.

. כלומר, תורת המצורע בשלש

בהמות, שני כבשים וכבשה. והנה תניא כך, דתניא תורת לרבות מצורע עני שהביא

קרבן עשיר, יכול אף עשיר

קובן עשרי, יכול און עשרי שהביא קרבן עני יצא ת״ל זאת, כלומר זאת לעשיר שלא יפחות העשיר משלש

בהמות. ואקשינן ונילף ר' חגא מינה כי כל עשיר

שהביא קרבן עני לא יצא. ופריק ר' חגא שני מצורע דמיעט רחמנא ואם דל הוא,

כלומר המצורע אם הוא דל

כלומו המצווע אם הוא עשיר יביא בדלות ואם הוא עשיר ¢) לאו (זה לבדו). אבל שאר

האי לאו לברו). אבל טאו (חייבין) אפילו עשיר שהביא קרבן עני יצא דתניא ואם

. דל הוא, שומע אני דל ממה

שהיה, [שהיה] עשיר בן ק' מנה ונעשה עכשיו בן נ' מנה, ת"ל ואין ידו משגת,

או ואיז ידו משגת יש לו ואינו מוצא ליקח, ת"ל ואם דל הוא, הא עד שיאמרו

שני כתובים ואם לאו לא

ואם דל [הוא] שהוא כתוב

ין בן כני באו יוסא (ייסיון) של זהורית כו'. איבעיא להו האי דקתני במתניתין

ילנשחט (כנשחט) כנגד

זהורים רצוארו כוגד רים

שחיטתו, כמו שקשר בראש

שעיר המשתלח. או דילמא

הטמידו לושחט כוגד כיח

שחיטתו. ופשטנה [דאיכא]

קשר בצוארו של שעיר

קשר בצוארו של שעיד הנעשה בפנים. לשון של זהורית כו'. פי׳ שירי לשון, כגון שחלקו ונטל ממנו הנותר נקרא שירי לשון.

ותנות בקוא שיוי כשון. ופריק אימא כרכן בזגב הלשון. כלומר הלשון הזה

הוא ארוך, והקצר היוצא ממנו נקרא זנב ומחזיר וכורך

בו. כי אתא רב דימי א"ו

יונתן שלש לשונות של זהורית שמעתי, והוא שכתוב

בתורה ושני תולעת. של פרה

אחת. ושל שעיר המשתלח

פרה שנאמר ולקח הכהן

עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת

הפרה. של שעיר הא דתנן

ל) [נגעים פי״ד מי״ב], גיר׳ ירושלמי ונתודה, ג) [ל״ל עויתי פשעתי חטאתי מחי חיכה למימר. והה הכה להו בשעת לקיחה ולהו שעת עשייה הוא וקבע ליה: לא סימא ואחר כך אמר אלא ואח"כ לקח ואמר. זו לחטאת וזו לעולה דעבדי תנאי דמחסרי תיבה אחת על ידי במשנה שבמשניות שכחה ומיחלף להו בין ואחר כך לקח לואחר כך אמר: ופרכינן ובמשנה דלעיל לה: ובמשנה דלקמן סו. וכ"א בירושל"] לקת. אם כן מוסיף ומביא חובתו וכ"ה בס"י. ד) וכילד הוא עושה ליתא במשנה דפרה], ד) פרה פ"ג מי"א, ו) [עיין מאי איכא למימר לא תימא ואח"כ אמר אלא

בהמה מדמי חטאתו מאי ניהו הרי אינו מעות שכבר לקח העוף: קרבן עשיר: **התם הא רבי רחמגא** (א). שילוחו. כנגד בו: ולנשחע. קרניו: בעי כובד. שתהא כבידה

דפריק ליה. ומוליאו לחולין ומוסיף מביתו וקונה מן המעות בהמה: והא אין פדיון לעוף. דהכי תנן במסכת מנחות (דף ק:) אבל העופות והלבונה והכלי שרת אין להם פדיון שלא נאמר אלא בבהמה: כגון [שלקה] פרידה אחת. גוול אחד לקח מן הלבורין דמעות והכי קאמר תנא אי עולה זבן הני מעות דקיימי חטאת נינהו ומוסיף עליהן ומביא חובתו והאי עולה דובן אולא לנדבה: אי חטאת זכן. הוקבעו מעות לבור השני לעולה על ידי לקיחה זו וחין מוסיף עליהן ומביא מהן חובתו אלא מביא מן המעות עולת נדבה והחטאת שלקח תמות ומביתו יביא מעות ויקח בהמה: שחני מלורע. דכתיב (ויקרא יד) זאת תהיה תורת המצורע ולא אחרת: רישא נמי. עני שהביא תורה אחת לכל המצורעין כולן יולאין בקרבן עשיר: והמניא. בניחותה: ונילף מינה. לטמה מקדש: וחם דל הוח. מיעוט הוח מלורע הוא דעשיר שהביא קרבן עני לא יצא אבל שאר חייבי קרבן עולה ויורד לא: בותבר' כנגד בים שער שהוליאוהו מפרש בגמרא: גבו' אקשירה קאי. דקושר לו לשון כנגד לוארו: או אהעמדה קאי. (כ) והכי קאמר ואת שעיר החטחת העומד לשחיטה מעמיד כנגד מקום בית שחיטתו: שפיר. דתו לא מערבי אהדדי שזה קשור בראשו וזה בלוארו ולא באחרים שאלו קשור עליהן לשון ושל אחרים אינו קשור: אלא אי אמרת. ולנשחט אהעמדה הוא דקאי ומשום אן דקשירת שעיר המשתלח לחודיה קאמר שלא יתערבו זה בזה ולא באחרים בשלמא במשתלח לא מיערב (ג) שעיר הפנימי דהאי קשיר ביה והאי לא קשיר ביה אלא באחריני אמאי לא מיערב שעיר הפנימי הא שעיר פנימי ואחרים אין לשון קשור עליהם: שתי לשונות שמעתי. על שתי לשונות של זהורית שמעתי חילוק ביניהם אחת של פרה אדומה שכתוב בה(במדבר יט) ולקח הכהן עך ארו ואווב ושני תולעת: אחת לריכה שיעור. ושיעורה מפרש לקמן: ואחת אין לריכה שיעור. שכשירה בכל שהוא: דבעי חלוקה. כדתנן לקמן (דף סו.) מה היה עושה המשלח את השעיר חולק לשון זהורית חליו קשר בסלע וחליו קשר בין

(שם) אל תוך שריפת הפרה: תנאי היא. לקמן בשמעתין: כילד הוא עושה. במסכת פרה (פ"ג משנה יא) חנן לה: כורכן. לעץ ארז ואזוב: 🔊 [בשירי הלשון. מדקחני שירי מכלל דאיכא תו]: בונב הלשון. סרוקה במסרק ונעשית קלרה לראש האחד כמין זוב: שקלטתן שלהבת. ולא נפלו לחוך שריפת הפרה אלא נתהבהבו באויר: ומקדש. כלומר ונותן שם. כל מעשה פרה קרי לה קידוש: בקולחת. אש שיש עליה עמוד שלהבת זקוף למעלה כקלח של עשב גבוה לריך להביא אחר והא דאמר רבי חנין כשירה בנכפפת אש ששלהבת (ד) נמוכה וכפופה וסמוכה לגחלמה וקרינן ביה אל תוך: שיהיו כולן באגודה אחת. דבעינן שיהו נלקחין בבת אחת דכתיב (במדבר יט) ולקח עץ ארז ואזוב ושני מולעמ: ואחת של מצורע. דכתיב ביה נמי ויקרא ידן ושני מולעת ואזוב: ואין לי לפרש. ואיני יודע לפרש איזו גדולה ואיזו קטלה ואיזו בינונית: 35

וכפיי רשייי. ואיית אמאי לא חני שלש ולימשוב לשון של שעיר של שם דאמרינן לעיל. יייל שלא היה שם אלא חוט שני בעלת א ואי הוה מפרש דחלוקה היינו שטחנין חליו גשעיר של שם אחי שפיר דלא חשיב לה אלא חד, אלא כפיי רשייי תנן לקתן בהדיא. פרח גבוי בעיא בובר. ואע"פ שכורכין לעץ אח ואזוג מכל מקום כל זמן שיש כובד מעלי טפי. בובר גבי תנאי היא. ורכי וילחקן אליכא ודמאקן דאמר דלא בעי כובד איירי. שקדשתן שדחבת. וכגון שנחרכו קודם שנפלו נמוך עיקר השריפה, והאי לישנא דקלטתן שייך (משני) [בשני] מולעת יומר מכל האחרים. באן בקודחת באן בנבפפת. פיי רש"י דנקולחת שהאש גבוה ולא היי מון שריפה, וננכפפת הויא זוך שריפה. ואין נראה לרבינו דבקולחת נמי יש לחלק בין זרק מחוך גובה האש לזרק סמוך לקרקע דהוי חוך השריפה, ובקולחת משמע

ותפול לתוך עומק האור כדכתיב

והאי עולה אולא לנדבה. לאו לנדבת לבור קאמר לקין המזבח דהאמר בפ"ק דשבועות (דף יב:) דאין מקילין בעולת העוף אלא לנדבת יחיד קאמר מיהו הלשון קשה דקאמר אולא לנדבה דבכל דוכתא אמרינן לנדבה היינו לשופרות לנדבת לבור

וי"ל הא דאין מקילין בעולת העוף היינו דאין לוקח לכתחילה מן המעות של הנדבה עופות להקין אבל אי מתרמי ממילא כי הכא מקילין בוח אבל קשה אמאי לא מייתי ליה עולת יחיד כי ההיא דתנן בנזיר פרק מי שאמר הריני נזיר ושמע (דף כד.) האשה שנדרה בנזיר והפרישה את בהמתה והפר לה בעלה וכו' עד החטאת תמות העולה תקרב עולה ושלמים יקרבו שלמים וי"ל שאני התם כיון דכבר הפרישה כל קרבנותיה הוקבעו לה לשמה אבל הכא דלא לקח כל קרבנותיו לא הוקבע לו להכי אזלא לנדבת לבור אי נמי נ"ל דהכא קאמר סתמא אולא לנדבה ולא קאמר מקרב עולה כדקאמר התם לפי שאין נפקותא בדבר ואין חילוק בין עולת העוף הבאה בשביל לורך לאותה שהיא באה נדבת לבור דאידי ואידי אין טעונין סמיכה ולא נסכים דעוף אין טעון נסכים ולא סמיכה אבל עולת בהמה שהיא באה בשביל יחיד טעונה נסכים משלו ואם היא קרבן אנשים טעון סמיכה וכשהיא באה נדבת לבור נסכיה קריבין משל לבור ואין טעון סמיכה ואם היה כהן עבודתה ועורה שלו כשהיה באה בשביל יחיד אבל כשבאה נדבת לבור עבודתה ועורה לאנשי משמר הכי מפורש בתמורה בפרק ואלו קדשים (דף כ:) ואף על גב דאיכא נפקותא לענין עבודתה שמקריבה אפילו במשמר שאינו שלו כיון דאם אין כהן לא נפקא מיניה מידי קאמר סתמא אזלא לנדבה: שלש לשונות. הא דלא נקט נמי של שעיר הפנימי נ"ל

משום דההיא לא הוה אלא כדי שלא יתערב לא הוה לה שיעור כלל אבל

לא שמע מינה אקשירה קאי שמע מינה לאו שמע מינה אמשרה שמע מינה א"ר יצחק שתי לשונות שמעתי אחת של פרה ואחת של שעיר המשתלח אחת צריכה שיעור ואחת אינה צריכה שיעור ולא ידענא הי מינייהו אמר רב יוסף ניחזי אנן של שעיר המשתלח דבעי חלוקה בעי שיעור ושל פרה דלא בעי חלוקה לא בעי שיעור מתקיף לה רמי בר חמא דפרה גמי בעי כובד א"ל רבא כובד תנאי היא ודפרה לא בעי חלוקה איתיביה אביי יכיצד הוא עושה סיכורכן בשירי לשון אימא בזנב לשון א"ר חנין אמר סיכיצד הוא עושה סיכורכן בשירי לשון אימא רב עץ ארז ושני תולעת שקלמתן שלהבת כשרה מיתיבי נתהבהב הלשון מביא לשון אחר ומקדש אמר אביי ל"ק כאן בקולחת כאן בנכפפת רבא אומר כובד תנאי היא דתניא למה כורכן כדי שיהיו כולן באגודה אחת דברי רבי ירבי אלעזר בר' שמעון אומר כדי שיהא בהן כובד ויפלו לתוך שריפת הפרה כי אתא רב דימי א"ר יוחנן שלש לשונות שמעתי אחת של פרה ואחת של שעיר המשתלח ואחת של מצורע אחת משקל עשרה זוז ואחת משקל שני סלעים ואחת משקל שקל ואין לי לפרש כי אתא רבין פירשה משמיה דרבי יונתן

הני כיון דיש בהן לורך הוה להו שיעור וזה של שעיר המשתלח סיה בו לורך לידע אם הלבין כדכתיב כשלג ילבינו (ישעיה א): במצורע, להוציא שאר חייבין שאפילו אינו דל והביא קרבן עני יצא. קשר [לשון] בית שחיטתו [פי' דאיכא] קשור גם בשעיר הנעשה בפנים, [דקשרו] לשון של

. קשר לשון של זהורית בראש י - בין בייתולה. של מצורע שנאמר ולקח המטהר שתי צפרים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב. אחת משקלה עשרה זין ואחת משקלה שני סלעים ואחת משקלה שקל ואין לי לפרש. מצאנו בתלמוד ארץ ישראל כי עשרה זין הן שתי סלעים ומחצה, וכך כתוב, ר׳ שמואל בר נחמני בשם ר׳ יונתן ג׳ לשונות הן, של שעיר בסלע, של מצורע בשקל, של פרה בשתי סלעים. ר׳ חונייא . דבית חוורן ר׳ אבא בר זבדא בשם ר׳ שמעון בן חלפתא, של פרה בשתי סלעים ומחצה. ואית דמפקין לה לישנא בעשרה זין.

א) אינו מובו ואולי צ"ל ואם הוא עשיר לא ילא אם הביא בדלות אבל שאר חייביו אפיי עשיר וכוי.

תורה אור השלם 1. זאת הִּדְיֶה תּוֹרַת ריות המצרע

מוספות לקמן מב. ד"ה כי אמא דגרסי' רבי יונמן], ז) נ"י כ"י, **ח**) [ועי מוס' ממורה

כג: ד״ה וששה],

וְהוּבָא אֶל הַכֹּהַן: ו זאת תורת אשר בו נגע יָבֶּיֶל בּי בּי בֶּיֶל צָרָעַת אֲשֶׁר לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ

בטהרתו: ייקרא יד לר (טייז רש"ש) משנת ולקח בבש אחד יַשֶּׁטֶּר וְלְזֵּיו בֶּבֶּפ עֶּלְיוּ וְעָשָּׁרוֹן ִסֹלֶת אֶחָד בָּלוּל וְעִשָּׂרוֹן ִסֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַשֵּׁמֵן לִמִנְחָה וְלֹג שָׁמֵן:

ייקו איז כא 3. כִּי בִיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר אֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכּּל חַטאֹתִיכֶם לִפְנֵי יִיָּ תִּטְהָרוּ:

הגהות הב"ח

(A) רש"י ד"ה התם הא רבי רחמנא תורת מורה אחת: (ב) ד"ה או אהעמדה קאי. לנשחט דקאמר ואת שעיר המטאת: (ג) ד"ה אלא אמרת כו' לא מיערב **בשעיר** הפנימי: (ד) ד"ה בהולחה בני. לו) די הי בקונחת בנכפפת אש ששלהבת שלה נמוכה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה אלא אי אמרת וכו' דקשירת שעיר המשתלח ל"ל קשירת:

מוסף רש"י

לשון של זהורית. למר סרוק ומטוך כמין לשון ולנוע אדום (לעיל לט.).

תום' ישנים

אימא ואחר כך לקח ואמר. והוא הדין נמי לקח ואמר ואחר כך [העשיר] ולא נקט ואחר כך לקח ואמר אלא לאשמועינן דינא, דמדקבע אם כן ינא אם הביא קרבן עני, והכי נמי הוה מצי למינקט מטמא מקדש עשיר והפריש מעות (לקנות) [לקינו] ואח"כ לקח ואמר כו' לר' חגא דסבר דקבע ואמר אף כשהוא מפרישם (כעשיר) ובעשירו, אלא אורחא דמילתא לקט משממו לכל למומו הצל להפרים (לקטום) חבל לכי אליעור א"ר אושעיא דאמר לא יצא לא מצי למינקט הכי דכיון דלא יצא לא לא קבע(י) ואפילו העני אחר כך קאמר ר' אלעזר בפרק בתרא דכרימות [שם] הואיל ונדחה ידחה. מתני'. קשר לשון של זהורית בראש שעיר זהורית בראש שע המשתלח. [נטנת פרק עקיבה [פט, ב] אסמכיה אהאי קרא אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וגר']. גמ'. [אקשירה קאי]. ובית שחיטתו היינו לואר, או אהעמדה קאי ובית שחיטתו היינו מקום ששוחטיו אותו שם

בין קרניו כדמנן לקמן [סו, א]